

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ius Ecclesiasticum

Wiestner, Jacob

Monachii, 1705

VIII. De Transitu ab una ad aliam Religionem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62668](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62668)

ARTICULUS VIII.

De Transitu ab una ad
aliam Religionem.

SUMMARIUM.

116. *Transitus hic Jure permissus est,*
 117. *Si fiat I. ad Religionem perfectio-
rem seu strictiorem,*
 118. *Secundum observantiam Regula
presentem.*
 119. *Nonnullis casibus permittitur ad
laxiorem.*
 120. *II. Rectâ intentione.*
 121. *III. Sine gravi præjudicio Mona-
sterii deserendi.*
 122. *IV. Petitiâ licentiâ proprii Pra-
lati.*
 123. *V. Et literis Dimissoriis ab eo re-
ceptis.*
 124. *Harum conditionem prima, irri-
tum,*
 125. *Religiarum defectus illicitum tran-
situm reddit.*
 126. *Iis servatis Religiosis fere omnibus*
 127. *Eorumque Pralatis,*
 128. *Et integris Monasteriis transitus*
est permissus,
 129. *Quò tamen casu si etiam locus,*
Apostolica necessaria est:
 130. *Si sola persona transferuntur, E-
piscopalis auctoritas sufficit.*
 131. *Transeunti etiam Pralato subeu-
tus est annuus Novitiatus:*
 132. *Quò dur ante successor eligi nequit;*
 133. *Nec inducitur vacatio Pralaturæ;*
 134. *Ut hæc à redeunte recuperari:*
 135. *Non etiam ante ultimum bimestre
resignari valeat.*
 136. *Professi transeuntis bona reman-
ent Monasterio priori;*
 137. *Vel Consanguineis,*

LIII 2

138. Qui

pro omnibus antea facta vitæ culpis suffi-
cientem continere cenleatur, arg. §. His
multis atibus, & can. Admonere cit. cum
enim, qui suorum bonorum partem duna-
taxat in pauperum elemosinas, ut Zac-
charus Lucae cap. 19. v. 8. convertit, pro
peccatis suis satisfaciatur, Daniel. cap. 4.
v. 24. satisfactioem pro iisdem utique
plenam exhibebit, plenamque peccato-
rum suorum remissionem consequetur,
qui omnia sua seque ipsum divino obse-
quio tradit. Ita cum D. Thoma 1. cit.
Sylvester V. Religio 3. q. 23. Navarrus
Comment. 2. de Regular. n. 60. Platus de
bono Statu Relig. Lib. 1. cap. 13. Sanchez
cit. cap. 5. n. 2. & Suarez Tom. 3. de Re-
lig. lib. 6. cap. 13. n. 6.

Ratio posterioris est partim; quòd
de temporalis pœnæ plurimis & gravif-
simis peccatis committitur plena, & pro-
fuitis indiscriminatim omnibus proficua
remissione neque ex plenariæ & genera-
lis indulgentiæ concessione Apostolica,
neque aliunde liqueat: partim verò; quòd
variis Religionibus, sive ad instantiam
sive motu proprio, indulta sint privile-
gia, vi quorum eas professi plenariam
omnium peccatorum indulgentiam conse-
quuntur: cujusmodi specialibus privi-
legiis opus non fuisset, si, iis seclusis,
plenissima remissio ipsâ professione gene-
raliter induceretur, Palao cit. p. 8. n.
3. hæcenus traditam de temporalis pœnæ
remissione doctrinam cum Saâ V. Religio
17. & Laiman cit. cap. 10. n. 2. ad pro-
fessionem & vota Religionis simplicia,
prævis consuetis experimentis, in So-
cietate JESU edita, ipsamque istorum
renovationem extendens.

138. Qui hereditatem ante transitum delatam adire possunt.
 139. Posteriori Monasterio cedunt, qua post transitum.
 140. Etiam durante Novitiatu Religioso deferuntur.
 141. Nisi solius penitentia causa translatus esset.

116. **Q**uamvis Apostoli monitum sit; ut unusquisque, in qua vocatione vocatus est, in ea permaneat, 1. Corinth. cap. 7. v. 20. & per professionem Religiosus certo Monasterio vel Ordini perpetuo obligetur; ut liberè ad alium transire, & ab illius Prælato admitti nequeat: & transitum leviter ac temere præsumens, ad prius Monasterium vel Ordinem redire compellendus sit, c. Joannes 5. § 6. Non est 7. quod eò non solum priori Monasterio vel Ordini ipsa professione quaesitum jus & Prælato debita Obedientia violetur, sed ei etiam inuratur quædam nota & scandali occasio præbeatur: simpliciter tamen & sanctioris vitæ zelo ab una Religione ad aliam transitum prohibitum non esse, luculenter patet ex *can. 1. can. Monachum 20. q. 4. c. Sanè 10. § c. Licet 18. hâc Rubr.* dummodo observentur iis insinuatæ conditiones: quarum

117. Prima est; ut transitus fiat ad Religionem perfectiorem & strictiorem, *can. § c. Licet cit.* Perfectior autem eò ipso censetur, quod strictior sit; ut non obscure desumitur ex *c. cit.* quod Papa vocabulis illis utitur indiscriminatim & idem denotat. Ratio est; quia Religio perfectior perfectius observat vota substantialia Religionis, à quorum magis minusve accurata observantia magis minusve strictæ observantiæ Religio censetur; cum, quò actus, quibus illa ob-

servantur, perfectiores, eò magis ardui & difficiles sint, Sanchez Lib. 6. Moral. cap. 7. n. 21. & Suarez Tom. 4. de Relig. Tract. 8. lib. 3. cap. 9. n. 11. Unde Monachis Jure communi vetitus est transitus ad Canonicos Regulares, c. Sanè § c. Licet cit. & Religiosis Mendicantibus ad non Mendicantes; Carthusiense duntaxat Ordine excepto, *Extravag. 1. inter comm.* quòd Monachi Canonici & non-Mendicantibus Mendicantes: omnibus verbò aliis strictiorem oblationem Ecclesiæ judicio sequantur Carthusiense, propter perpetuam abstinentiam à carnis, chorum & silentium perpetuamque clausuram, Azor p. 1. lib. 12. cap. 14. q. 8. & cit. Sanchez n. 29.

Vetus quidem primis seculis etiam Canonicis Regularibus fuit transitus ad Monachos, *can. 1. can. Mandatum 19. q. 3. § c. Intelleximus 12. de Etate & Qualitate* quòd, cum eo tempore monachis Ordinationi & contemplationi vacarent: ad Divina autem mysteria tractanda SS. Ordinibus non initiarentur, Canonici Regulares ad ipsos transeundo ex clericis fieri, & descendere viderentur. Polus tamen, cum monachi ad clericum & Divina mysteria obeunda assumpti disciplina observantiæ Regula nihilominus adhererent, transitus ad ipsos canonici Regularibus: non vicissim ad hos monachis est permittendus, cum S. Thom. 2. 2. q. 185. art. 8. advertit Pirching ad hanc Rubr. n. 170.

An autem Religio, strictior hinc posterior sit, desumendum non tantum est ex prima Regule institutione, sed etiam ex Constitutionibus sive Ordinationibus cum tempore adjectis, & vel maxime ex præfenti observantia earundem, ut innuat c. Sanè cit. verbis, *Si locus, in quo nunc permanet, majori Religione, hinc*

est, strictioris observantiae nunc vigentis, existat. Ratio est; quia transitus conceditur ad ducendam vitam strictiorem: quae in Religione secundum Regulam quidem stricta, sed cum tempore & praesenti observantia relaxata, vel omnino dissoluta, nullâ ratione obtineri censetur, Panormit. in c. Sandi cit. n. 4. Azor cit. cap. 14. q. 8. Quae autem Religio secundum praesentem Regulam observantiam strictior aut laxior sit, in dubio dijudicare pertinet ad superiorem, c. licet cit. non ad eum, cui transire volens immediate est subiectus; ne iste in propria causa, sive in inter se & subditum, transitum petentem, ortâ controversiâ sit iudex, contra Rubricam & textum l. Unica C. Ne quis in sua causa jud. Sed ad eum, ad quem subditus transitum petens, si indebitè gravaretur, de Jure appellaret, Sylvest. V. Religio 4. q. 1. cit. Sanchez n. 15. & Barbola in c. Licet cit. n. 24.

119. Esti verò Jure communi transitus à strictiore ad laxiorem Religionem permissus non sit, concedi tamen ex infirmitatis, debilitatis, necessitatis parentum, cui in strictiori consuli non potest, aliave iusta causâ à Papa; imò etiam à Generalibus & similibus Praelatis Exemptorum, saltem cum consensu conventus sui & à non exemptorum Ordinum Praelatis, accedente etiam Episcopi dioecelani consensu, potest, ut ex communi DD. sensu docet cit. Sanchez n. 49. & 65. De quo quidquid sit, in Societate JESU Praepositi Generalis Religiosis, & ipsis etiam professis ad quemcumque alium Mendicantium & non-Mendicantium Ordinem transeundi licentiam concedere hodie indubitatè potest ex speciali & aliis Religionibus per viam solius communicationis non permissio privilegio, indulto à Gregorio XIII. Constit. quae incipit Cum alias, edita 22. Septemb. 1582. Cum antè

ad alium quàm ad Carthusiensem Ordinem, & ad hunc semel duntaxat sine Praepositi Generalis licentia transire, & transeuntem admittere sub poena excommunicationis Papae reservatae nemini liceret, ex Constitutionibus Pauli III. quae incipit Licet debitum, edita, 15. Calend. Novemb. 1549. & Pii V. quae incipit Equum reputamus, edita 16. Calend. Febr. 1565. de quibus latè Palao Traç. 16. disp. 4. p. 16. §. 6. toto.

Secunda conditio est recta Intentio, 120. sive; ut transitus non temere & leviter, v.g. ex ira, odio, contemptu, aliave animi inordinatâ passione, perturbatione: sed zelò bono sive majoris Perfectionis consequendae studiò fiat, c. Licet 18. Ne autem facile quis ex ambitione, primavâ vocatione desertâ, ad aliam Religionem transitum meditetur, Clement. 1. salubriter cautum est; ut Religiosi seu professi Mendicantes quicumque, quando etiam Apostolica autoritate ad non-Mendicantes transeunt, ad Prioratus, administrationes, officia quaecumque & curam animarum per se aut alios exercendam non admittantur: neque vocem in Capitulo habere possint. Quae tamen Constitutio probabiliter non comprehendit eos, qui ex concessione Juris communis sive Extravag. 1. inter comm. transeunt ad Carthusianos, cit. Sanchez n. 110.

Tertia; ut transitus non fiat cum gravi detrimento aut notabili infamia Religionis, ex qua transitur, c. Licet cit. ibi, In iacturam vel injuriam sui Ordinis; quam si illa pateretur, transeuntem revocare posset, saltem ante novam professionem, arg. c. 1. de In integ. restit. Ratio est; quia bonum commune Religionis desertæ potius praefendum est privatae utilitati unius Religiosi transeuntis, Hostienf. in c. Licet cit. n. 5. Sylvest. V. Religio 4. q. 1. in fine & cit. Sanchez n. 11. L 1 1 1 ; Quattâ

Quartæ; ut transiturus à Prælato vel alio superiore immediato (nisi in aliqua Religione specialiter Generalis aut Provincialis requirendus esset) propositis transeundi causis, petat licentiam: quam cum humilitate & puritate petitam iste concedere sine difficultate debet, *c. Licet sit V. Quocirca*, ubi ratio redditur; ne Religiosus, eam non petita, transiens Bonum obedientiam videatur contemnere: Prælati verò, debitò modò petitam non concedens, *Proposicum divinitus inspiratum impedire*. Unde, si eam à Religioso ita petitam & debitò tempore expectatam iste indiscretè, hoc est, ex nulla vel apertè falsa aut injusta causa denegat, illi (de receptione in alio Ordine jam certò) transitus nihilominus est permittus, *c. cit.*, ibi *Liberè potest sanctioris vitæ proposicum adimplere, non obstante proterva indiscreti contradictione Prælati*. Si negati transitus causam non apertè injustam, sed verisimilem & dubiam Prælati allegat, ad eundem est superior: non ejus Ordinis vel Monasterii, à quo, vel ad quod transiturus est; quòd periculum sit; ne privatà affectione ductus in favorem suæ & alterius Religionis præjudicium sententiam ferat; sed, cujus est de controversiis inter Ordinem vel Monasterium utrumque ortis cognoscere & pronuntiare, ut rectè advertunt Suarez *Tom. 4. de Relig. Tract. 3. lib. 3. cap. 10. n. 28.* & Palao *cit. p. 16. §. 3. n. 2.*

Quintæ; ut à Prælato petantur literæ Dimissoriæ; cum sine his ab alterius Ordinis vel Monasterii Prælato vel superiore admitti nequeat, *can. Statimus 19. q. 3.* Nisi transiens in continentem probare paratus sit, transitum aut hujusmodi literas sibi indebitè denegatas; vel, si hoc sufficienter probare nequeat, de earum denegatarum causa Monasterii deserti superior interrogetur, & ab isto allegatam

injustam esse pateat, *cit. Sanchez n. 39. & Pirhing hic n. 161.*

An condiciones istas transitus & hunc securæ professionis honestas aut etiam valor exigat, non levis momenti dubium est. Et quidem, si is contra specialia Religionis privilegia, eum irritantia, fiat, uti &, si contra *Extravag. 1. cit.* à Religione Mendicantium ad alium benedicticum quàm Garthufianorum Ordinem sine debita licentia fiat, professio invalidam fore, liquet.

Jure etiam communi à strictiore ad laxiorem sine legitima dispensatione transeuntis professionem irrita esse, patet traditur *c. Sine cit.*, ex cujus decisione Canonicus Regularis à quodam Abbate in Monachum receptus, si locus ad quem *majoris Religionis* non exiit, quam locus, à quo transit, ad hunc redire est compellendus, luculentò argumentò nullitatis in illo edita professionis.

Reliquarum etiam conditionum & licujus defectu transitum & professionem irritari, desumitur ex *can. Mandamus 19. q. 3. §. c. Intelleximus 12. de Error & perlit*, ubi Canonici ad Monachos; ac proinde ad strictioris observantia Religionem transitus irritus pronuntiat. Sed, ut *n. 117.* monui & S. Thomas 2. 2. q. 118. art. 8. ad 2. adnotavit, Canonici cum specialia ratione ad Monachos transitum non sunt permitti.

Quare melius ad strictioris observantia Religionem transeuntis professionem ob solum licentia petita vel alterius similis conditionis defectum invalidam non esse, cum Innocentio in *c. Licet cit. in fine*, & Sylvestro *V. Religio 4. q. 1. art. 4. & alii* sustinet Suarez *cit. Lib. 3. cap. 10. n. 12.* Ratio est; quia, cum ejusmodi in modo culpabili, transitu votum in melius commutetur, irritus non est Jure Naturali aut Divino, *arg. c. Pervenis 3. de Jurjuratio*

exarando: neque etiam Ecclesiastico; partim; quod *cit.* antiqui Juris textibus, postquam ad SS. Ordines & altaris ministerium Monachi assumpti sunt, non amplius sit locus; & secundum *c. Licet cit.* sine licentia aut sine non puro transiens molestari quidem possit: non tamen hoc ipso ejus professio irrita sit; partim; quod ita transiens revocari, antequam professionem edat, aut ista edita, pro qualitate culpæ, quam conditiones à SS. Canonibus præscriptas non observandò admittit, aliis penis plecti possit.

126. Porro, conditionibus illis observatis, ad perfectiorem seu strictioris observantia Religionem transitus Jure communi permissus est omnibus cujuscunque Ordinis Religiosis, etiam Monialibus, cum Prælati sui Regularis & Episcopi consensu, ut colligitur ex Tridentino, egressum è Monasterio Monialibus quocunque prætextu prohibente: nisi ex causa legitima (utique etiam transitus ad Regulam vel observantiam strictiorem) & ab Episcopo approbatà *Sess. 25. cap. 5. de Regul.*

127. Neque subditis duntaxat, sed etiam, ut recentissimo exemplo docemur, Prælati, sive isti Episcopo vel alicui ejusdem Ordinis superiori, sive immediate summo Pontifici subjeti sint: dummodo ab exemptis illius licentia petita & expressè non sit negata, Sylvester *V. Religio 4. q. 3. Sanchez cap. 7. n. 8. & Donatus Tom. 1. Prax. Regul. p. 2. tract. 5. q. 32.* Si autem Prælati sit Episcopus, ipsi ab Ecclesia sua Regulari ad strictioris observantia Religionem transire volenti non sufficit tacita Papæ, ad petitionem licentiæ non respondentis: sed necessaria omnino est expressa, *c. Licet cit. V. Illa semper;* quia inter ipsum & Ecclesiam contractum spiritualis conjugii vinculum solius sedis Apostolicæ autoritate dissolvi potest, *cit. Sanchez n. 8. & Barbosa in c. cit. n. 8.*

Quin integris etiam Monasteriis seu Conventibus transitum ad strictioris observantia Religionem Jure permissum, luculenter docent *c. Cum dilectus 6. De iis, que vi metusve caus. casus, & c. Reclentes 3. de Statu monach. verba, Caterum Domus ista, que de aliis institutionibus ad vestrum Ordinem se transferunt &c.*

Quò tamen casu transeuntibus sedis Apostolicæ speciali licentiâ opus esse, cum Tapia *in Aurb. Ingressi C. de SS. Eccles. n. 39.* censet Donatus *cit. Tract. 5. q. 30. à n. 1.* cum propter *c. fin. de Relig. domibus in 6. cujus §. fin.* Gregorius X. Nullus Ordo, inquit, ad alium, vel conventus ad alium se ac loca sua totaliter transferat, sedis ejus super hoc permissione specialiter non obtentâ: tum verò; quòd Monasterium habeat se, ut Episcopatus: quem unire atque potestati alienæ subicere ad summum Pontificem pertinere dignoscitur, *c. Sicut unire 8. de Excess. Prælat.*

Sed, sicut hoc de integro Ordine verum est; cum approbati Ordinis Religiosi totius transitus operetur ejus extinctionem, sedis Apostolicæ autoritatem exigentem non minus, quàm hanc ejus approbatio requirit, *c. Unici cit. pr.* ita distinctionem admittit, imò exigit transitus Monasterii seu Conventus; vel enim iste ad alium transfertur quoad solas personas, vel etiam quoad locum? Si posterius hoc, ac proinde translatio totalis est, summæ illius sedis autoritatem omnino requirit juxta *§. fin. cit.* Si prius, & locò

130. pristinæ seu desertæ Religionis relicto, personæ duntaxat ad strictiorem Religionem transeunt, sufficit licentia petita, licet non obtentâ à Prælato inferiore, juxta *c. Licet cit.* quò ita transeundi licentia Religiosis indistinctè adstruitur, & omnibus nulpnam negatur; cum *§. fin. cit.* textu disertè agatur de translatione totali, quæ non personarum tantum, sed ipsius etiam loci

loci status mutatur, Rodriquez *Tom. 3. Regul. q. 52. art. 6. cit. Sanchez n. 7. & Bonacina de Clausura Religios. q. 2. p. 9. §. 2. n. 5.*

131. Dubium nunc est primò, an transeunti ad aliam Religionem subeundus sit istius Novitiatus. Ratio dubitandi est; quòd idem esse nequeat Veteranus & Tiro, Novitius & Professus. Sed hoc leve est; cum Novitium quem simul & Professum esse in eadem: non etiam in diversis Religionibus, repugnet. Unde, cum dignum & rationi conforme sit; ut qui similem cum aliis vitam suscipit, similem quoque sentiat in legibus disciplinam, *c. Recolentes cit. pr. & can. In nova, 16. q. 7. ad strictiorem observantiam transeunti omnino subeundus erit istius Novitiatus, quòd ipse asperitates Religionis, ista ipsius mores experitur: isque annuus erit ex decreto Trident. Sess. 25. cap. 15. de Regul. non minus generaliter, quàm discretè irritantis professiones eorum, qui minori tempore, quàm per annum steterint in probatione, cit. Rodriquez q. 15. art. 11. Azor Lib. 12. cap. 14. q. 15. Donatus *Tract. 5. q. 29. à num. 1. & Barbosa in c. Licet cit. n. 25.**

132. Dubium secundò & nuperrimè mota quæstio est, an alicujus Monasterii Abbate ad strictioris observantiae Religionem transeunte procedi statim valeat ad electionem successoris in Prælatura. Cujus Resolutio satis expedita est, de Jure non posse, durante Novitiatu & ante novæ Religionis professionem. Ratio perspicua solidaque est; quia ad successoris electionem procedi nequit, antequam Abbatia vacet, *c. Nulla 2. Se. de Concess. Prab. ista autem non vacat ante editam professionem in Religione, ad quam transiit; cum per ingressum in Novitiatum, & isto durante, non desinat esse Abbas Monasterii, à quo transiit: & si, quòd*

133. istius rigorem & austeritatem præferre nequeat, è Novitiatu egredietur, ad Monasterium & ipsam etiam Abbatiam rerumque, tam spiritualium quàm temporalium, actualem administrationem, ista terea dum novitium agit, suspensam, aliaque jura pristina redire possit, Donatus *vit. Tract. 5. q. 52. à n. 1. & 3. & q. 51. n. 1. & 4. ubi omnes gradus, dignitates & jura à priori Religione dependentia & nominatim Prælaturas atque administrationes ipsâ Professione in posteriori pendi, & durante Novitiatis anno quiete ac suspendi resolvit; quia prioris Monasterii & in eo obtentæ Prælaturæ dimissio, etsi simpliciter & absolute facta videatur, re ipsa tamen facta est ex causa & sub tacita conditione professionis, in posteriori Religione emittendæ. Unde, quæ causâ hæc per egressum ex Novitiatu cessante, & conditione per emissionem professionis non impletâ, prioris Monasterii & in eo obtentæ Prælaturæ dimissio cessat; adeò; ut non dimissa censetur, ut cum Sylvestro *V. Religio 4. q. 5. Miranda Tom. 1. Manual. Prælat. q. 31. art. 18. cit. Sanchez cap. 7. n. 104. & aliis rectè arguit Donatus cit. q. 52. n. 2. & ratio universæ est; quia dimissio juris, quòd quis habet, facta ex causa & sub conditione, illa non secutâ & hac non impletâ, non obtinet firmitatem; cum generale sit, quòd cessante causa finali, cujusmodi in proposito casu est professio, cesset effectus, *c. Cum cessante 60. de Appellat. & obficiente conditione actus reitollitur ad initio censetur, l. Pecuniam 36. ff. de Reb. Credit.***

Vila quidem nonnullis est ipsò in strictioris Religionis Novitiatum ingressu Abbatia vacare per tacitam renuntiationem. Sed male & contra decisionem, *c. Beneficium 4. in 6. cujus textus est, Beneficium, ac proinde Prælatura, illius*

qui Religionem ingreditur, non est intra probationis annum alicui conferendam, nisi ipsius aecordat assensus, ex quo manifeste constat, ipsò ingressu in Novitiatum beneficii & Prælatuæ antè obtentæ renuntiationem non induci: nisi ei expressè renuntiando, in ejus collationem, alteri faciendam, ingressus consentiat.

135. Quin hodie Novitiatum ingressi Prælatuam vel aliud beneficium per resignationem dimittere validè nequeunt ante ultimos duos illius menses: & sic etiam facta renuntiatio aliter non tenet, nisi professio fuerit secuta, ex decreto Tridentini cap. 16. de Regular. cujus dispositionem de beneficiorum quoque & dignitatum Ecclesiasticarum renuntiatione procedere, ex communi DD. sensu cit. Sanchez Lib. 7. cap. 6. n. 38. Miranda q. 33. art. 5. Tamburinus Tom. 3. de Jure Abbatum disp. 6. q. 10. n. 3. rectè desumunt partim ex generalitate verborum, Nulla quoque renuntiatio valeat: partim ex eo quod libertati regressus, propter quam à Novitiis antè factæ renuntiationes irritatæ sunt, non minus dignitatum & beneficiorum, quam aliarum rerum & jurtium renuntiatio obstet, juxta dicta Lib. 1. Tit. 9. n. 36.

136. Dubium tertio est, an cum Religioso, ad aliam Religionem transeunte, etiam transferantur bona ipsius intuitu Monasterio quaesita: cujus Resolutionem crebriori DD. calculò approbatam dare, juvat adhibitâ distinctione inter tres casus.

Et primò quidem, si utrumque Monasterium bonorum capax sit, v.g. si Religiosus ex Monasterio Ordinis S. Benedicti transeat ad Carthusianos, bona & jura priori Monasterio, tam per ingressum seu professionem, quam postea usque ad ingressum in Ordinem posteriorem quoqueque titulò quaesita quoad proprieta-

tem & ipsum etiam usufructum ipsi remanent, ut clarè habetur can. Unico, 18. q. 1. cujus palmaris textus est, Quidquid acquisierat & visus fuerat habere, Monasterio relinquat & Abbatii sui, qui fuerat secundum Regulam S. Benedicti, arbitrio. Consonat. Novell. 7. cujus cap. 5. Imp. de monacho, Si verò, inquit, relinquens Monasterium, in quo conversationem habuit, ad aliud transeat Monasterium: etiam sic ejus substantia maneat & vindicetur à priori Monasterio. Non minus clara est ratio; quia ipso Religionis ingressu, hoc est, editâ in eo professione, omnia ingressi sive professi bona Monasterio acquiruntur, sine futuri transitus conditione, can. Quia ingredientibus, 19. q. 3. & Auth. Ingressi C. de SS. Eccles. ubi ea Deo & Monasterio acquiruntur omnino absolute, sive, ut Novell. cit. cap. 5. Imp. ait, ut Non sit dominus eorum ulterius ullò modo; quia, licet in Monasterium transferint accessorie ad personam, ipsâ tamen professione in eo validè emissâ effecta sunt ipsius Monasterii, & hujus esse perseverant ratione professionis, quâ eorum dominium in ipsum est translatum: & non ratione personæ & perseverantiæ ipsius in Monasterio; cum in bonis post professionem, qui ea attulit, plus juris non habeat, quam quicumque alius ejus Monasterii professus. Unde consuetaneum est, professum, quicumque etiam Apostolicâ authoritate translatum, de bonis priori Monasterio suæ personæ intuitu acquisitis nihil, neque etiam libros, scripta, instrumenta artium, & alia utensilia sine Prælati sui expressa vel saltem tacita licentia vel speciali indulto Apostolico secum transferre posse, ut cum cit. Sanchez Lib. 7. cap. 32. n. 13. Miranda q. 31. art. 24. Palao disp. 1. p. 17. §. 1. n. 2. rectè infert Donatus cit. Tract. 5. q. 57. n. 11.

M m m m

Secundò,

137. Secundò, si ex ordine bonorum incapace, v.g. ex Ordine FF. Minorum S. Francisci ad ordinem illorum capacem v.g. ad Carthusiam Religiosus transeat, & bona post ejus professionem hæredibus ab intestato venientibus, sive proximis consanguineis, aut aliis jam quæsta sint, ipsis remanent, ut cum *cit.* Sanchez & aliis tradit & Cardd. declarat. firmat Barbofa *Juris Eccles. Lib. 1. cap. 42. n. 93.* quia propter illius transitum jure jam quæsito privari non debent.

138. Quin hoc casu post illius transitum ad Religionem capacem consanguinei adire possunt hæreditatem, sibi ante ejus transitum delatam: quantumvis ea huic deferenda, & ipsius intuitu Monasterio posteriori obventura fuisset, si eò tempore, quò consanguineis delata est, transitus factus jam fuisset; quia eò ipsò; quòd propter professi, dum in Monasterio esset, & illius etiam incapacitatem hæreditatem adeundi jus consanguineis competere, ipsis etiam competit post transitum; quia hoc jus ipsi quæsitum Religiosus auferre aut mutare non potest.

Simili modo, priori casu Monasterio, bonorum capaci, ante professi sui transitum delata hæreditas adiri ab isto etiam post transitum potest: quantumvis, si illius delatio facta fuisset post transitum, professi sui intuitu deferenda & obventura fuisset Monasterio posteriori. Ratio est; quia eò ipsò; quòd Monasterio propter personam professi sui delata sit hæreditas, istam adeundi jus acquisivit: quod transitu suo professus auferre nequit; quia non pendet ab ejus voluntate: sed à lege, quæ hæreditatem adeundi jus semel acquisitum Religiosi transitu amitti, nusquam expressit: imò id non amitti vel transire expressit, *can. Unico & Novell. 5. cap. 7. cit. Panormit. in c. In presentia 8. de Probat. n. 77. Sylvester V.*

Religio 4. q. 10. Covarruvias in c. 1. de Testament. n. 21. Lessius Lib. 2. de 3. 33. cap. 41. n. 88. Sanchez Moral. Lib. 7. cap. 32. n. 22.

Tertiò bona, quæ Religioso delantur post transitum à quacunque Religione ad aliam bonorum capacem, omnia acquiruntur Monasterio, ad quod est translatus: quod de acquisitis & delatis, post professionem in isto editam, omnes facile concedunt; quia posthanc ad ipsam alendum Monasterium posterius: ipse verò ad istius bonum procurandum perpetuò obligatur; ac proinde acquisitum est; ut, quod acquirit, posteriori potius quam priori Monasterio acquiratur. *Glossa fin. in can. unic. cit. Sanchez in cap. 32. & Barbofa in c. Liter. cit. n. 10.*

An etiam, quæ illi delantur durante Novitiatu in Monasterio, ad quod transit, inter eos dissentio est; id enim cum Navarro *Clement. 4. de Regul. n. 24. §. Undecimò negat cit. Sanchez n. 10. 11. adhuc sit & usque ad professionem remaneat professus Monasterii prioris: bona autem delata Religioso, jure obveniunt Monasterio, cujus est professus. Sed si rem penitus inspicimus, talis, licet præstatà præcisè professione sit de Religione prioris: quoad alia tamen magis est de ea, ad quam est translatus: sicut à familiaris conversatione ad Religionem transiunt totò Novitiatus tempore de Religione potius, quam de seculo esse censentur; cum prioris deposuerit habitum, & jus Regule non adstringatur & jam non eò ipsa, sed à posteriori Religione alitur & regatur. Unde Novitiatus tempore si delata bona, secutà professione, huic sive posteriori Religioni monasterio acquirantur, cum Zabarella in *Clement. 1. §. Quia trad. hâc Rubr. q. 12. n. 14. & alius censet Donatus cit. trad. 5. q. 39. n. 4. quòd in eo locum habeat tritum, Proximò accedat**

gendus pro accincto habetur, l. Filius fami-
liar 43. ff. de Testam. milit. quia proximè
futurum & jam factum paria reputantur,
l. Vestimentum 24. pr. ff. de Auro & arg.
legat.

141. Quarta, si Religiosus ad strictioris
observantiae Monasterium transferatur,
non edenda in eo professionis, sed pœni-
tentiae duntaxat agenda causa, bonorum
priori Monasterio quæstorum, imò eti-
am hereditate, legato, donatione &c.
quærendorum non proprietates, sed usus-
fructus duntaxat, vel potius istius pars
necessaria ad sustentationem, saltem quam
dñi translatus vivit, obvenire debet Mo-
nasterio posteriori. Ratio de proprie-
tate est quia manet professus prioris Mo-
nasterii: in posteriori autem solummo-
do est reclusus: bona autem Religiosi
non reclusionis, sed professionis tantum
ratione Monasterio acquiruntur. De
usufructu autem vel ejus parte, ne re-
clusus onerosus sit Monasterio, ad quod
pœnitentiæ causâ est translatus, cit. San-
chez à n. 46. & Pirhing ad hanc Rubric.
n. 124.

ARTICULUS IX.

De Religiosis Fugiti-
vis & Ejectis.

SUMMARIUM.

- 142. Ejectus dicitur, qui à Religione cul-
pâ suâ est expulsus:
- 143. Fugitivus, qui ab ea sponte, rede-
undi animo:
- 144. Apostata, qui sine tali animo & per-
petuò,
- 145. Non ad tempus, etiam longius, re-
cessit.
- 146. Fuga Religiosis & Justitia virtuti-
bus adversatur,

- 147. Et obnoxia est gravibus pœnis:
- 148. Non tamen communi Jure in eum
constituta.
- 149. Fugitivum Prælatum ubicunque ex-
istentem capere & reducere po-
test.
- 150. Professi ejectionem aliqui illicitam:
- 151. Verius alii licitam,
- 152. Et communi etiam Juri ac rationi
non adversari censent:
- 153. Si graviter & scandalosè deliquere-
rit,
- 154. Et incorrigibilis sit.
- 155. Ejectum non respicientem revocare
non cogitur Prælatum.
- 156. Esi redire teneatur, si repetatur.
- 157. Eumque emendatum Religio reci-
pere,
- 158. Et in pristinum statum restituere
debeat sine nova professione.
- 159. Ejectus non receptus in sua ad aliam
Religionem transire non tene-
tur:
- 160. Neque ipse transire liberè potest:
- 161. Nisi spem amiserit receptionis in
sua.
- 162. In seculo manens non liberatur vo-
tò Continentiæ,
- 163. Neque etiam Paupertatis & Obedi-
entia.
- 164. Ex istius tamen voto non subicitur
Episcopo.
- 165. Fugitivus rerum comparatarum
dominium acquirit monasterio
suo:
- 166. Nisi justè transferit ad Religionem
aliam,
- 167. Vel bona acquisiverit intuitu Ec-
clesiæ secularis.
- 168. Religioni etiam sua acquirit eje-
ctus, sive injusè,
- 169. Sive justè fuerit expulsus.
- 170. Monasterium ejecto & fugitivo pra-
stare alimenta,

M m m z 171. Eorum